

HÍVOM A CSALÁDOKAT 2010 júliusában

Kedves családok és házaspárok, kedves családokat szerető szerzetes- és paptestvérek, kedves mindnyájan, akik a család és az élet mellett álltok!

Öregek a családban

A keresztény családban tudják: az öregek értékét nem az adja, hogy mennyivel tudnak hozzájárulni a családi kasszához, hanem az, hogy vannak, hogy a család életének részesei. A boldog családban mindenki ajándéknak tekinti a másikat, elfogadják egymást, és egymás javát akarják.

Életünket mindnyájan ajándékba kapjuk Istentől. Ajándék gyermekkorunk, ajándék felnőtt életünk, leginkább öregségünk ajándék, - még ha olykor nem is úgy éljük meg, - ezt ugyanis már nem mindenki kapja meg. Ezek az életszakaszok ugyanannak az egyetlen életnek, legszemélyesebb életünknek a fejlődési szakaszai. Az ajándékot akkor vesszük igazán birtokba, amikor elfogadjuk, hálátelt szívvel megköszönjük. Ahhoz, hogy öregségünket el tudjuk fogadni, el kell fogadnunk előző életszakaszainkat is, és őszinteségre, alázatra van szükségünk. A magukat elfogadó öregek könnyebben találják meg helyüket a családban, a családnak pedig nem terhet, hanem gazdagodást jelentenek. Szépen mondja a Zsoltáros: *„Isten, te ifjúkorom óta oktattál engem; mindmáig hirdetem csodáidat. Öregségemre s aggkoromra se hagyj magamra, Isten, hogy hirdethessem az egész jövőendő nemzedéknek karod erejét, hatalmadat és igazságodat, amely édig ér, Isten, aki nagy dolgokat cselekedtél: Isten, ki hasonló hozzád?”* (Zsolt 71, 17-19)

Milyen ajándékot kaptatok idősödő szüleitekben? Milyen jelekből látjátok, hogy ti magatok, vagy rokonaitok, barátaitok átléptetek valamelyik következő életszakaszba?

A napokban mondta el egy nagymama, hogy lánya boldogan jött haza: megkapta a rég kívánt állást, ahol az eddigi fizetése másfélszeresét fogja kapni, igaz hogy a munkája is több lesz. Arra az aggodalmaskodó kérdésre, hogy nem jut-e így majd még kevesebb idő férjére és gyerekeikre, értetlenkedve válaszolta: de hiszen mondom, több lesz a pénzem!

A régi időkben az öregeknek kijárt egy bizonyos tisztelet, véleményükre, tapasztalataikra építettek a fiatalok. Felgyorsult életünkben a tapasztalatok hamar elavulnak, az életkörülmények megváltoznak, idősödve sokan elveszítik kapcsolatukat a mindennapi élet gyakorlatával. A nagymama nem tudja a mosógép programját beállítani, a nagypapa nem tud segíteni a gyerek matematika feladatában, az öregek nem tudják követni a tv-show-t, mit lehet akkor velük kezdeni? Azokban a családokban, ahol az értékek rangsorában az anyagiak, a lét praktikus problémái állnak az élen, ahol a családon belüli kapcsolatokat a másik valamire használhatósága határozza meg, bizony leértékelődik az öreg, a maga „elavult” tapasztalataival és „konzervatív” értékrendjével. Pedig milyen sokat kaphat a család azáltal, hogy az idős családtagok a maguk letisztult élettapasztalatának birtokában reagálnak a családtagok sikereire és kudarcaira, jó- vagy balszerencséjére, buzdítják szorgalomra, rendszeretetre a fiatalokat! Az öregekből sugárzó szeretet beépül az egész családba, erősíti a családi szeretet-köteléseket.

Hogyan tudjátok a nagyszülőkkel éreztetni, hogy többet érnek nektek, mint egy remek háztartási alkalmazott, vagy egy tökéletes gyerekvígázó?

Korunkban meghosszabbodott az élet, és ezzel együtt az öregek száma. Érthető, hogy ha valaki úgy érzi, hogy még jó erőben van, nehezen fogadja el, hogy valójában megöregedett. A családon belül is konfliktusokat okozhat ez, a fiatalok szeretnék életüket a saját elgondolásaik szerint berendezni, és az öregeket a napi gondoktól megkímélni - ez azonban nem tetszik az öregeknek,

- az öregek pedig úgy látják, hogy a tapasztalatlan, éretlen fiatalok rossz irányt vesznek, és nem hallgatnak az okos szóra. Mindegyik fél a másik javát akarja, és fájlalja, hogy jóakarátát félreértik, sőt félremagyarázzák. Ezért fontos, hogy mindkét fél önmagát és a másikat el tudja fogadni, és találjon elegendő időt az őszinte, szeretetteljes beszélgetésre, egymás gondolatainak megértésére.

Az öregnek nem könnyű elfogadni azt, hogy már megöregedett, hogy már kifelé halad. Nem könnyű megfogadni az intést: „Nem tudhatod, / Hogy hány napod / Van mérve még. / Biztos csak egy: nem lesz elég.” (Sík Sándor: Ember maradj!) De aki elfogadja, hogy nem a vég, hanem az élet beteljesedése közeledik, az ajándékként éli meg saját magát és környezetét is. Ahol a fiatalok elfogadják magukat is, a családjukban lévő öregeket is, könnyebb úrrá lenni a nehéz helyzeteken, a betegségeken, sorscsapásokon, anyagi gondokon, sérelmeken. A keresztény családban szolidaritás van a generációk között, ez pedig a társadalmi szolidaritás alapja.

Mi segít a fiataloknak és időseknek magukat és egymást kölcsönösen elfogadni? Mondjatok példát a generációk közötti szolidaritásnak a társadalmi szolidaritásra gyakorolt hatására!

Vannak, akik képességeik öregedéssel járó csökkenését is ajándékként élik meg. Egy nagy karriert befutott, világhírű operaénekesnő mondta el egy interjúban, hogy amikor hangját megkopni érezte, elkezdett operát rendezni, majd operaházat igazgatni, amire mindig vágyott, de a színpadi elfoglaltság mellett erre eddig nem jutott ideje. Boldoggá tette, hogy ezt a lehetőséget kapta, és nem kesergett az énekesi pálya bezárulásán. Jó, ha az öregek felfedezik, hogy öregségük milyen apróbb és nagyobb ajándékokat tartogat számukra. Az egyik ilyen ajándék az, hogy most már több idejük van, több időt tudnak ajándékozni másoknak, időseknek és fiataloknak egyaránt. Jut idő mások meghallgatására, és saját gondolataik elmondására.

Nagy veszélye az öregségnek a magára maradottság, az egyedüllét. A gyerekek családot alapítanak, elköltöznek, a szülők magukra maradnak. Amíg ketten vannak, éltetheti őket a tudat, hogy szükségük van egymásra, hogy van, aki létezésüknek örül. De ha egyikük elmegy, a másikra rászakadhat a magány, a feleslegesség érzése. Ezért fontos a családi kapcsolatok ápolása, egymás életében való állandó jelenlét. Ne feledkezzünk meg a születésnapokról, névnapokról, házassági évfordulókról, ünnepeljük együtt a sikeres vizsgákat és szurkoljunk mindannyian az iskolai sportversenyen! Ha pedig segítségre van szükség, építsünk bátran a családi szolidaritásra! Ne engedjük, hogy a nehéz helyzetbe került idős ember elveszítse türelmét, hiszen *„a szorongatás türelmet eredményez, a türelem kipróbáltságot, a kipróbáltság reményt, a remény pedig nem engedi, hogy megszegyenüljünk, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a nekünk adott Szentlélek által.”* (Róm, 5,3-5)

Az elmagányosodás ellen véd a közösség is, hiszen azok a családok, amelyek egy-egy család-közösséghez tartoznak, mindig számíthatnak a többiekre. Sokszor hallani magukra maradt idősödő házaspárokról, akik felszabaduló energiáikkal a mozgalmi, vagy plébániai életben vállalnak aktív szerepet. Ha később ők szorulnak segítségre, a közösség róluk sem feledkezhet meg.

Hogyan oldható fel az idős ember magányossága, ha bezárkózik, kapcsolatait nem akarja ápolni? Hogyan találhatjátok meg a hangot az ilyen öregekkel?

Bíró László
a MKPK családreferens püspöke
a Magyar Katolikus Családegyesület elnöke